KONRAD ADENAUER STIFTUNG
RULE OF LAW · SOUTH EAST EUROPE

КОНТРОЛИРАНИЯТ И КУПЕН ВОТ В БЪЛГАРИЯ

РАЗМЕР И ВЛИЯНИЕ

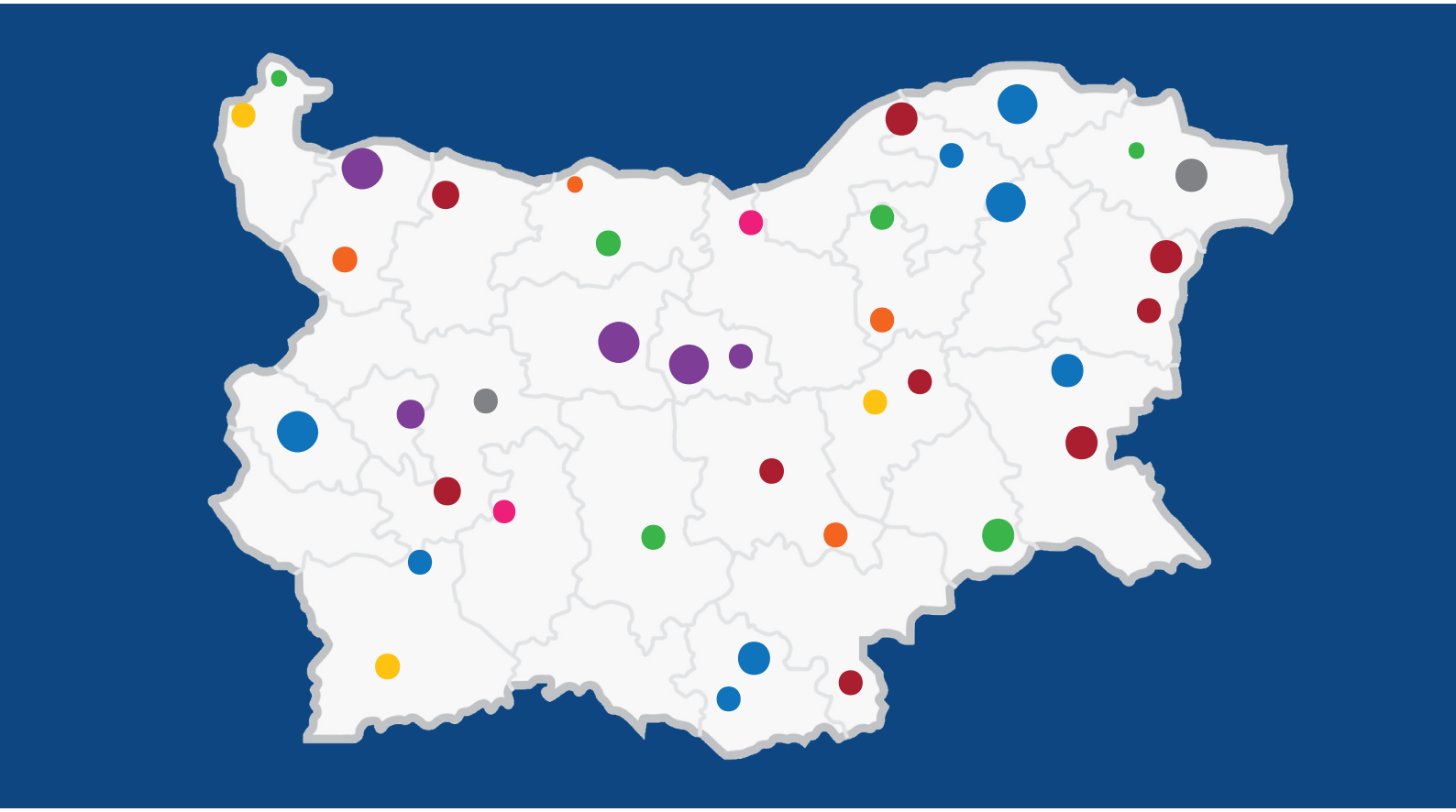

Парламентарни избори, ноември 2021 г.

АНТИ КОРУПЦИОНЕН ФОНД

Този анализ е създаден с подкрепата на фондация „Конрад Аденауер“ по Програма „Върховенство на закона за Югоизточна Европа“. Основната цел на проекта е да подобри обществения дебат в българското общество за размера и влиянието на купения и контролирания вот върху изборните резултати и да идентифицира рискови секции в помощ на правоохранителните органи в усилията им да противодействат на купуването на гласове. Съдържанието на тази публикация отразява единствено позицията на нейните автори и на фондация „Антикорупционен фонд“ и не непременно тази на фондация „Конрад Аденауер“ , Програма „Върховенство на закона за Югоизточна Европа“.

© Фондация „Антикорупционен фонд“, ноември 2021 г.

Автори:
© д-р Мария Карайотова
© Марио Русинов

Редактор: Деница Руканова-Калдамукова

Повече от 30 години след започване на прехода към демокрация и пазарна икономика, България все още среща предизвикателства в изграждането на ефективни и демократични институции и доверие в политическата система. Въпреки умерения напредък в икономическото развитие на страната, 44-то Народно събрание и последното редовно правителство отбелязаха рекордно ниски нива на доверие. В този контекст един от все още нерешените проблеми на българския преход е прозрачността и честността на изборите. Основните опасения по тази тема включват съмненията за купен и контролиран вот, както и честите и спорни промени в изборното законодателство.

Именно заради това темата за контролирания и купен вот е обект на редица академични и журналистически разследвания и анализи на социологически агенции. За да повиши и задълбочи дебата по темата сред гражданското общество и да овласти правоохранителните и правораздавателните органи, Антикорупционният фонд разработи методология за идентифициране на изборни секции, в които рискът от контролиран и купен вот е висок. Тази методология дава възможност да се насочат усилията на българските власти за борба с купения и контролиран вот към проблемните секции. Тя позволява да се даде по-ясна картина за потенциалния размер на контролирания и купен вот и да се проследи как той се развива в изборните години.

Основни изводи от анализа

- Тенденцията рисковите секции да регистрират по-отчетлив спад на избирателната активност от останалите секции, отчетена на парламентарните избори през юли 2021г., се запазва. На места тази тенденция е по-осезаема, но има региони и общини, които показват отклонения от общата картина.
- Най-голям спад на избирателната активност в рисковите секции се наблюдава в **МИР Стара Загора, МИР Варна, МИР Бургас** и **МИР Сливен**.
- В 13-ти МИР **Пазарджик** активността в рисковите секции се увеличава.
- Във общините **Велинград, Левски** и **Вълчедръм** активността в рисковите секции се увеличава.
- В **общините Бургас** и **Русе** в секциите в риск спадът на активността е значително по-отчетлив от средния спад на активността в общината.
- В други общини, където делът на потенциалния купен и контролиран вот е значителен, като **Котел, Тервел, Хитрино, Кирково** и **Сунгуларе**, избирателната активност в рисковите секции спада с процент, сходен до средния спад в общината.
- Процентът на общините, в които делът на потенциално купения или контролиран вот от общия вот в общината е под 1%, се е увеличил значително.
- Движението за права и свободи запазва лидерското място по дял на гласове, получени в рискови секции със сравнително малка загуба в рисковите секции, спрямо юли. На второ място по този показател остава ПП ГЕРБ, но при тях са отчетени съществени загуби в рисковите секции. На следващи позиции по показателя дял от вота в риск са от БСП, ПП „Продължаваме промяната“ и Демократична България.
- ДПС, Национално обединение на десницата, БСП са на челните места по отношение на дял от гласовете за партията, подадени в рискови секции. С по-нисък процент по този показател са ГЕРБ, ИТН и ПП „Продължаваме промяната“.
- В 15 населени места делът на гласовете, подадени в мобилни избирателни кутии, е над 25%, което дава индикация за потенциално нов механизъм за контрол на вота. Въпреки това ефектът от подобни схеми върху резултатите от парламентарните избори е незначителен.

На базата на резултатите от парламентарните избори, проведени през последните 8 години[1], Антикорупционният фонд идентифицира изборни секции, в които рискът от контролиран и купен вот е по-висок. Рисковите секции бяха определени чрез три модела:

- Модел на многокомпонентно необичайно поведение. При него се идентифицират секциите, в които има (1) нетипично висока избирателна активност в дадена секция в сравнение с регистрираната избирателна активност в общината или (2) нетипично висок резултат на водещата политическа партия в секцията в сравнение с регистрирания резултат на партията в общината, както и (3) нетипично висок брой на недействителните бюлетини и гласове в секцията. След въвеждането на задължително машинно гласуване индикаторът нетипично висок брой на недействителните бюлетини и гласове беше изваден от модела, тъй като машинният вот не предполага наличие на недействителни гласове.
- Модел, идентифициращ отклонения в избирателната активност в дадена секция в две поредни изборни години (след отчитане средната промяна в избирателна активност на ниво община). Той се базира на хипотезата, че при липса на контролиран и купен вот в рисковата секция в дадена изборна година, избирателната активност в нея рязко спада.
- Модел, отчитащ рязка промяна в политическите пристрастия на избирателите в дадена секция в две поредни изборни години – рязък ръст или спад в гласовете за дадена политическа партия в секцията (след отчитане цялостните промени в политическите пристрастия на избирателите на общинско равнище).

На базата на анализите от всички парламентарни избори в периода 2013 – юли 2021 г. бяха идентифицирани **1 738** секции, в които са **наблюдавани отклонения в изборните резултати поне два пъти.**

Първата част на настоящия анализ разглежда как се е гласувало на парламентарните избори (ПИ) през ноември 2021 г. в тези 1 738 секции. Изборните резултати от ПИ през ноември 2021 г. в тези рискови секции се сравнява с тези от ПИ през юли 2021 г.

Втората част представя резултатите от прилагането на методологията за идентифициране на риск от купен и контролиран вот върху резултатите от парламентарните избори, проведени през ноември 2021 г. Тя представя информация за това в кои секции са се наблюдавали отклонения на последните парламентарни избори.

Методологията за идентифициране на риск от купен и контролиран вот не се прилага към подвижните избирателни секции, където не могат да се правят сравнения в рамките на два поредни избора. Поради това **третата част** на настоящия доклад се фокусира върху отклоненията в начина на гласуване в подвижните секции, които се наблюдават в някои населени места.

1 Контролираният и купен вот в България. Размер и влияние https://acf.bg/bg/kontroliraniyat-i-kupen-vot-2/

Част 1
Как гласуваха през ноември 2021 г. секциите, в които бе идентифициран висок риск от контролиран и купен вот на предишни парламентарни избори?

На парламентарните избори през ноември 2021 г. бяха разкрити 265 секции повече в сравнение с изборите през юли или общо 12 488 секции. 37 от тях не съвпаднаха с тези от юли 2021 г. на базата на единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ) и адрес. 521 мобилни секции бяха включени в изчисляването на резултатите на общинско равнище, но не бяха включени в риск анализа. 775 малки секции с под 60 регистрирани избиратели също не бяха включени в риск анализа. В 253 секции, съвпадащи по ЕКАТТЕ и адрес, броят на регистрираните избиратели в секциите се различаваше в двата избора с над 30% и също бяха изключени в риск анализа.

Брой гласували и брой гласове за победителя в секциите

Както бе отбелязано в анализа на резултатите от парламентарните избори от април и юли 2021 г. трудно може да се направи допускане за каква част от подадените в рисковите секции гласове има опасност да бъдат купени/контролирани. Поради тази причина калкулациите за размера на купения и контролирания се извършиха както върху общия брой на гласувалите в секциите в риск, така и върху гласовете за партията победител в секциите в риск.

В **1738** секции, които са били идентифицирани като рискови за купен и контролиран вот на предишни парламентарните избори, на ПИ през ноември 2021 г. гласуваха **199 762** граждани (**8.2%** от подадените гласове). В сравнение с гласуването в тези 1738 секции на ПИ през юли 2021г. броят на гласовете, подадени в рискови секции, е спаднал с **22 713** гласа, което е спад на активността в тях спрямо юли от **10.2%**. Същевременно, в цялата страна избирателната активност на ПИ през ноември 2021 г. беше по-ниска с **6,2%** спрямо юли. Това означава, че спадът на активността в рисковите секции е с **4** пункта по-висок от общия, което равнява на **8 934** гласа. През юли 2021 г. също бе отчетена **непропорционално по-ниска избирателна активност** в рисковите секции от средната активност за страната, като това наблюдение бе по-отчетливо, отколкото на последните парламентарни избори през ноември 2021 г. Възможните причини за по-високия спад в секциите в риск през юли са по-голямата трудова мобилност на уязвимото от контролиран и купен вот население през летните месеци, в по-активните действия на МВР за противодействие на престъпността, свързана с избирателните права на гражданите, а също и във въведеното масово машинно гласуване в България. Преди парламентарните избори през ноември 2021 г. МВР също проведе редица акции срещу купения и контролиран вот. Тъй като част от рисковите секции са в райони с концентрация на ниско грамотно население, въвеждането на задължително машинно гласуване също може да се определи като фактор за ниската избирателна активност в тези секции.

По-отчетлив спад на активността (**11.5%**) се наблюдава и в гласовете, подадени за партията победител в секциите в риск – **102 338** (**4.2%** подадените гласове).

Размер на контролирания и купен вот по избирателни райони

Тенденцията секциите в риск да регистрират непропорционално по-ниска избирателна активност от средната активност за страната не е видима в цялата страна. Най-голям спад на избирателната активност в рисковите секции се наблюдава в **старозагорския** избирателен район, където спадът в рисковите секции е **19.2%** при среден спад в района от **11.1%**. В избирателен район **Варна** активността в рисковите секции също спада с двойно по-висок процент, отколкото останалите секции в района. В избирателен район **Бургас** и **Сливен** също е видима непропорционално по-ниска избирателна активност в рисковите секции в сравнение със средната активност в тези райони.

От друга страна в избирателен район **Пазарджик** активността в рисковите секции се увеличава с **11.7%** при спад на активността в района от **6.7%**. В избирателен район **Пловдив – град**, където на ПИ през юли 2021 г. бе регистрирана рекордно ниска избирателна активност в рисковите секции, през ноември 2021 г. в тях тя се увеличава с **8.4%** при спад на избирателната активност в района. В **25-МИР София**, където на изборите през юли 2021г. активността в рисковите секции също беше значително по-ниска, през ноември 2021г. спадът в тях е съвсем малък (**3%**). Подобни регионални различния могат да се свържат с по-голяма ефективност на действията на институциите срещу контролирания и купен вот в някои населени места. Друго обяснение може да се търси в намаления стимул на политическите актьори да прибягват до този механизъм за осигуряване на гласове, с оглед на серията от проведени избори в малък отрязък от време и краткия хоризонт на излъчените Народни събрания, а също и с похарчения досега ресурс за манипулация на вота.

Размер на контролирания и купен вот по общини

На общинско равнище тези различния се запазват, като някои общини дори отчитат лек ръст на вота в секциите в риск. Във **Велинград**, например, гласувалите в рисковите секции се увеличават със **183** (**8.4%**) при спад на средната активност в общината спрямо юли. В **гр. Левски** също има покачване (**64** гласа) при среден спад на избирателната активност в общината спрямо юли от **10.6%.** Във **Вълчедръм** активността в рисковите секции също се увеличава, което вдига дела на вота в риск от общия подаден брой гласове в общината от **40.6%** на **46.1%**. В **община Бургас** в секциите в риск са подадени с **210** гласа по-малко (**16.3%** спад спрямо юли) при среден спад на активността в общината от **5.5%**. В **община Русе,** където МВР проведе акции против купуването на гласове, в рисковите секции са подадени с **414** гласа по-малко или **21.8%** спад на активността при среден спад на активността в града от **4.8%**. Същевременно, в други общини, където делът на потенциалния купен и контролиран вот е значителен като **Котел, Тервел, Хитрино, Кирково** и **Сунгуларе**, избирателната активност в рисковите секции спада с процент, сходен до средния спад в общината.

Вот в риск по политически партии

Фигура 1 представя разпределение на гласувалите в рискови секции по партии на парламентарните избори през юли и ноември 2021 г. На проведените през ноември 2021 г. парламентарни избори ГЕРБ и ДПС продължават да печелят значителна част от подадените гласове в рисковите секции, като **37.7%** от всички подадени гласове в тези секции отиват за **ДПС**, а **21%** отиват в **ГЕРБ**. В сравнение с юли 2021 г. **ДПС** продължава да увеличава дела на гласовете си в рисковите секции, а **ГЕРБ** да ги губи.

ПП „Продължаваме промяната“ взима **10%** от гласовете в рисковите секции. Намалява делът на вота в рисковите секции на **БСП, ПП „Има такъв народ“** и **Демократична България**.

През юли 2021 г. **ГЕРБ** загуби над **46%** от подкрепата си в рисковите секции или близо **41 хиляди** от гласовете в риск. През ноември 2021 г. тази тенденция продължава. Докато средния спад на подкрепата за **ГЕРБ** в страната е **7.7%**, в рисковите секции те губят **21.9%** или над **11 000 гласа**.

Най-голям губещ в абсолютна бройка на гласовете в секции в риск е **ПП „Има такъв народ“** (**17 651 гласа**). Отчитайки резкия спад на подкрепата за тази политическа партия в страната (**62.3%**), обаче, тя губи по-нисък дял от гласовете си в рисковите секции от очакваното (**58.1%**). В същата ситуация са и други партии, които намаляват подкрепата си в национален мащаб – **БСП, Демократична България и Изправи се, Ние идваме**. Загубата на **Демократична България** в секциите в риск е **43.9%** на фона на общ спад на гласовете им от **52.3%**. **БСП** губят **24.4%** от гласовете си в рисковите секции, но средно **27%** в страната.

След спада на абсолютния брой на гласовете в секциите в риск, който **ДПС** регистрира през юли 2021 г., на ПИ през ноември партията губи в рисковите секции с процент, съотносим към този на национално ниво. Във всички секции в страната Движението губи средно **16%** от подадените през юли гласове. В секциите в риск този процент на спад е още по-висок – над **20%.**

В сравнение с юли 2021 г. политическа партия **Възраждане** печели **115%** повече гласа в рисковите секции при среден процент на увеличаване на подкрепата за тази партия от **59%**. Делът на вота на партията в рискови секции обаче остава минимален – **2.4%**.

Най-голяма тежест вотът от рискови секции продължава да има в резултатите на **ДПС – 29.1%** от всички гласове за Движението идват от рискови секции. На второ място са **Национално обединение на десницата** с **16.3%** от вота им, подаден в рискови секции (виж **Фигура 2**).

Фигура 1 Разпределение на гласувалите в рискови секции по партии (висок праг), ПИ2021 юли и ПИ2021 ноември

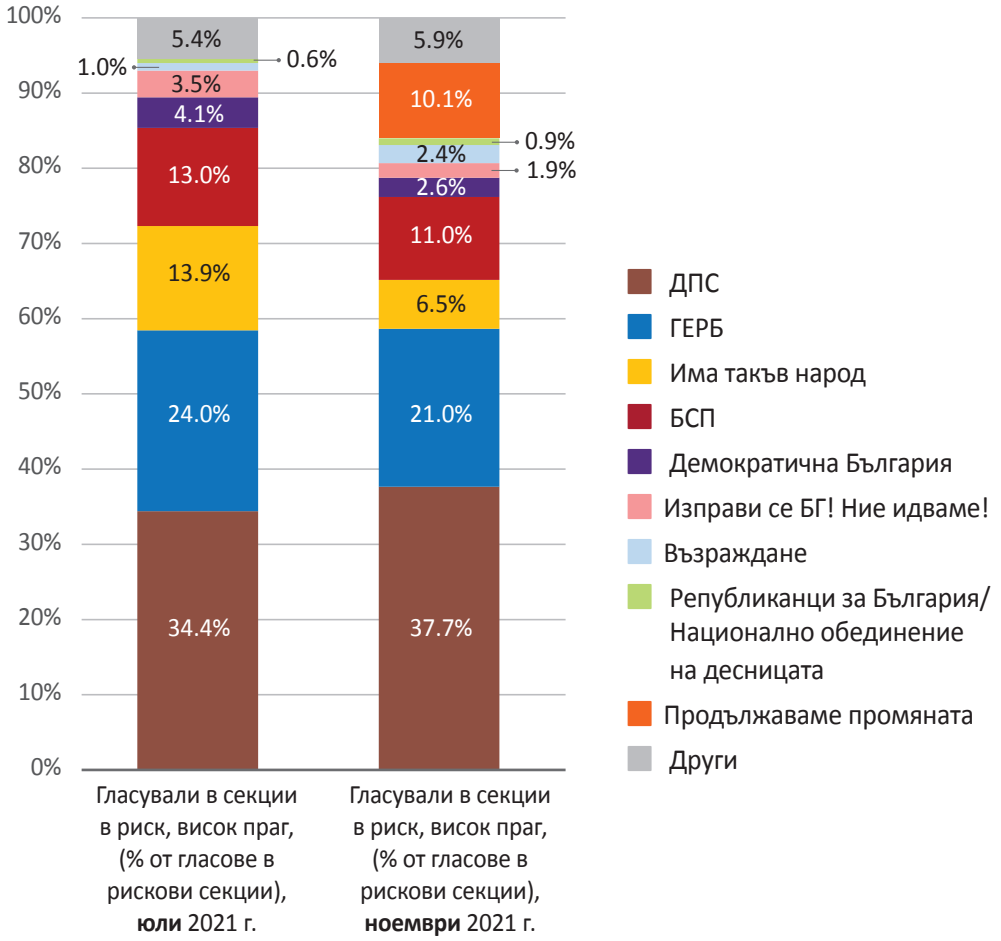

Фигура 2 Процент на гласовете за политическа партия, подадени в рискови секции, ПИ2021 ноември (в секциите в риск, установени на предишни избори)

Част 2
Кои секции показаха отклонения на парламентарните избори през ноември 2021 г.?

Брой на секции, в които е отчетен по-висок риск от контролиран и купен вот

Въвеждането на машинното гласуване реши проблема с високия брой на недействителните бюлетини и гласове, който бе един от индикаторите по първия модел за определяне на секциите, в които има по-висок риск от контролиран и купен вот. При отчитане на нетипично високи стойности, както по отношение на избирателната активност така и по отношение на резултата на водещата партия спрямо активността и резултата в общината бяха регистрирани само **45** секции.

Нетипично висока разлика между избирателната активност на парламентарните избори през юли и ноември 2021 г. се отчита в **26** секции (при висок праг за определяне на екстремни стойности) – вж. Таблица 2. Резултатът скача до **36** секции при употребата на нисък праг за определяне на екстремни стойности – вж. Таблица 1.

При прилагане на третия модел за определяне на секции в риск се търсят резки промени в политическите пристрастия при пет политически партии – ГЕРБ, ДПС, БСП, ПП „Има такъв народ“ и Демократична България. Бяха приложени едни и същи прагове за определяне на екстремна стойност за разлика в резултата на партията при изборите от юли и ноември месец. Трябва да се има предвид, че въпреки близостта във времето на двата политически избора, политическата обстановка беше изключителна динамична, като се появи и нов силен политически играч – ПП „Продължаваме промяната“. Въпреки че методологията отчита цялостната промяна на политическите пристрастия на общинско равнище, трябва да се има предвид, че причините за отклоненията в някои секции може да не се свързани с контролиран и купен вот.

При прилагането на този модел на парламентарните избори през ноември 2021 г. бе отчетена рязка промяна в политическите пристрастия на избирателите в **572** секции (при висок праг за определяне на екстремни стойности) до **849** секции (при нисък праг за определяне на екстремни стойности) (виж Таблица 1 и 2).

Таблица 1 Прилагане на модели за определяне на рискови секции (нисък праг)

	Многокомпонентно необичайно поведение	Отклонения в избирателната активност (нисък праг)	Волатилност (нисък праг)	Общ брой секции	Дял на секции в риск %	Брой гласували (нисък праг)	Дял на гласувалите %
ПИ 2021 юли	52	163	1474	1780	14.6	250 314	9.6
ПИ 2021 ноември	45	36	849	913	7.3	129 357	5.3

Таблица 2 Прилагане на модели за определяне на рискови секции (висок праг)

	Многоком-понентно необичайно поведение	Отклонения в избирателната активност (висок праг)	Волатил-ност (висок праг)	Общ брой секции	Дял на секции в риск %	Брой гласували (висок паг)	Дял на гласу-валите %
ПИ 2021 юли	52	109	1052	1378	11.3	183 676	7.1
ПИ 2021 ноември	45	26	572	629	5.0	89 891	3.7

Делът на рисковите секции през ПИ от ноември 2021 г. варира между **5.0%** (висок праг) и **7.3%** (нисък праг) от общия брой на секциите. В сравнение с юли 2021 г. се наблюдават значително по-малко секции с отклонения (със **749** по-малко при висок праг) или намаление на абсолютния броя на секциите в които е идентифициран риск от купен и контролиран вот от **56%**.

100% от секциите, които моделите идентифицират като рискови през ноември 2021 г., са идентифицирани като рискови и въз основа на резултатите от ПИ2013, ПИ2014, ПИ2017 и ПИ2021, април и ПИ2021, юли.

Брой гласували и брой гласове за победителя в секциите

При прилагане на моделите с нисък праг за определяне на екстремни стойности броят на гласувалите в рисковите секции през ноември 2021 г. се равнява на **129 357** гласоподаватели, а при прилагане на висок праг – на **183 676** гласоподаватели. Това представлява съответно **5.3%** и **3.7%** от подадените гласове в страната.

Спрямо ПИ от юли 2021 г. гласувалите в рискови секции, показващи отклонения, през ноември 2021 г. са с **93 785** по-малко или намаление от **51%** в абсолютен брой гласове[2]. Като дял от подадения в страната вот процентът спада от **11.3%** до **5.0%**.

Ако допуснем, че купеният вот основно се състои в гласовете, подадени за победителя в секцията, тогава броят на гласовете в риск е в диапазона **от 44 313 до 62 215 гласа**. Това представлява **от 1.8% до 2.5%** от подадените гласове в страната.

В сравнение с парламентарните избори през юли 2021 г. подадените гласове за победителя в секциите с отклонения през ноември са с **42 188** по-малко от тези в секции с отклонения през юли, което е **48%** намаление в абсолютната бройка. Делът на гласовете за победителя от общия брой гласували[3] спада от **3.3%** на **1.8%**.

2 Висок праг
3 Висок праг

Размер на контролирания и купен вот по избирателни райони

Размерът на контролирания и купен вот по всички показатели – брой рискови секции, подадените гласовете в рисковите секции и подадените гласове за победителя в рисковите секции, се различава значително по региони (**Фигура 3**). На ПИ през юли 2021 г. избирателен район **Ловеч** бе лидер по отношение на дял на подадените гласове в секции с отклонение, а **кърджалийският** избирателен район водеше по отношение на гласовете за победител, подадени в секции с отклонение.

На ПИ през ноември 2021г. **кърджалийският избирателен район** запазва лидерството по отношение на гласове за победител, подадени в секции в риск (Таблица 3). Избирателен район **Монтана** излиза начело по отношение на дял на подадените гласове в секции с отклонение с **14.7%**[4]. Осезаема тежест в **район Монтана** имаше и на изборите през юли (**13.5 до 19.2%**). Освен в район **Монтана** по-голяма тежест на потенциално купения вот спрямо вота в района има и в **МИР Пазарджик** (**10.0 до 14.1%**), **Търговище** (**10.0 до 13.7%**), **Плевен** (**9.1 до 11.2%**) и **Кърджали** (**7.3% до 11.2%**).

Най-нисък е размерът на контролирания и купен вот в **София 25-ти** МИР (**0.0 до 0.2%**), **Перник** (**0.4 до 0.7%**), **София 23-ти** МИР (**0.5 до 0.8%**), **Пловдив град** (**0.8 до 0.9%**) **София 24-ти** МИР (**0.8 до 1.0%**) – виж Таблица 3.

По отношение на дял от общия брой на гласовете в риск през ноември 2021 г. напред са излезли **пазарджишкият** избирателен район (**8.7%**) и **МИР Велико Търново** (**7.1%**).[5] В сравнение с юли 2021 г. избирателен район **Велико Търново** увеличава този дял **от 3.9% на 7.1%**. Продължава тенденцията по този показател да отстъпва **бургаският избирателен район**, където има намаление **от 5.5% на 4.6%**. В същото време по показателя дял от общия брой на гласовете в риск в **избирателен район Варна** се наблюдава увеличение **от 5.6% на 6.1%**.

4 Нисък праг
5 Висок праг

Таблица 3 Размер на потенциалния контролиран и купен вот по избирателни райони, ПИ2021 ноември

Район	Гласували в секции в риск, нисък праг, % от гласувалите в района	Гласували в секции в риск, висок праг, % от гласувалите в района	Победител в секции в риск, нисък праг, % от гласувалите в района	Победител в секции в риск, висок праг, % от гласувалите в района	Гласували в секции в риск, нисък праг, % от рисков вот	Гласували в секции в риск, висок праг, % от рисков вот
01. БЛАГОЕВГРАД	6.2%	3.5%	3.6%	1.9%	5.6%	4.5%
02. БУРГАС	3.9%	2.9%	2.6%	1.9%	4.3%	4.6%
03. ВАРНА	4.8%	3.4%	2.1%	1.6%	5.9%	6.1%
04. ВЕЛИКО ТЪРНОВО	10.7%	8.1%	4.3%	3.6%	6.5%	7.1%
05. ВИДИН	6.4%	2.0%	2.5%	1.1%	1.4%	0.7%
06. ВРАЦА	10.0%	7.1%	3.9%	2.9%	4.5%	4.6%
07. ГАБРОВО	1.9%	1.4%	0.8%	0.6%	0.6%	0.6%
08. ДОБРИЧ	6.8%	5.1%	3.2%	2.5%	2.8%	3.0%
09. КЪРДЖАЛИ	11.2%	7.3%	**8.2%**	**5.7%**	5.8%	5.4%
10. КЮСТЕНДИЛ	1.6%	0.6%	0.6%	0.2%	0.5%	0.3%
11. ЛОВЕЧ	10.1%	6.7%	4.3%	3.1%	3.3%	3.1%
12. МОНТАНА	**14.7%**	**11.2%**	6.9%	5.3%	5.1%	5.6%
13. ПАЗАРДЖИК	14.1%	10.0%	6.8%	5.1%	**8.5%**	**8.7%**
14. ПЕРНИК	0.7%	0.4%	0.3%	0.2%	0.2%	0.2%
15. ПЛЕВЕН	11.2%	9.1%	3.9%	3.3%	7.1%	8.3%
16. ПЛОВДИВ град	0.9%	0.8%	0.5%	0.4%	0.8%	1.0%
17. ПЛОВДИВ област	4.5%	1.6%	2.0%	0.7%	3.4%	1.8%
18. РАЗГРАД	8.3%	5.0%	4.9%	3.0%	2.7%	2.3%
19. РУСЕ	3.5%	2.8%	1.6%	1.4%	1.9%	2.3%
20. СИЛИСТРА	9.6%	6.9%	6.5%	4.7%	3.2%	3.3%
21. СЛИВЕН	7.4%	3.9%	3.4%	2.0%	2.9%	2.2%
22. СМОЛЯН	6.4%	3.5%	3.4%	1.8%	2.1%	1.6%
23. СОФИЯ 23 МИР	0.8%	0.5%	0.2%	0.1%	1.3%	1.2%
24. СОФИЯ 24 МИР	1.0%	0.8%	0.2%	0.2%	1.1%	1.4%
25. СОФИЯ 25 МИР	0.2%	0.0%	0.1%	0.0%	0.2%	0.1%
26. СОФИЯ област	6.5%	5.1%	2.8%	2.3%	3.8%	4.3%
27. СТАРА ЗАГОРА	4.4%	3.7%	1.8%	1.6%	3.6%	4.4%
28. ТЪРГОВИЩЕ	13.7%	10.0%	7.3%	5.9%	4.0%	4.2%
29. ХАСКОВО	5.9%	3.8%	2.8%	1.8%	3.8%	3.5%
30. ШУМЕН	5.8%	5.1%	2.9%	2.4%	2.6%	3.2%
31. ЯМБОЛ	1.7%	1.1%	0.5%	0.3%	0.5%	0.4%

Фигура 3 Размер на потенциалния контролиран и купен вот по избирателни райони, ПИ2021 ноември

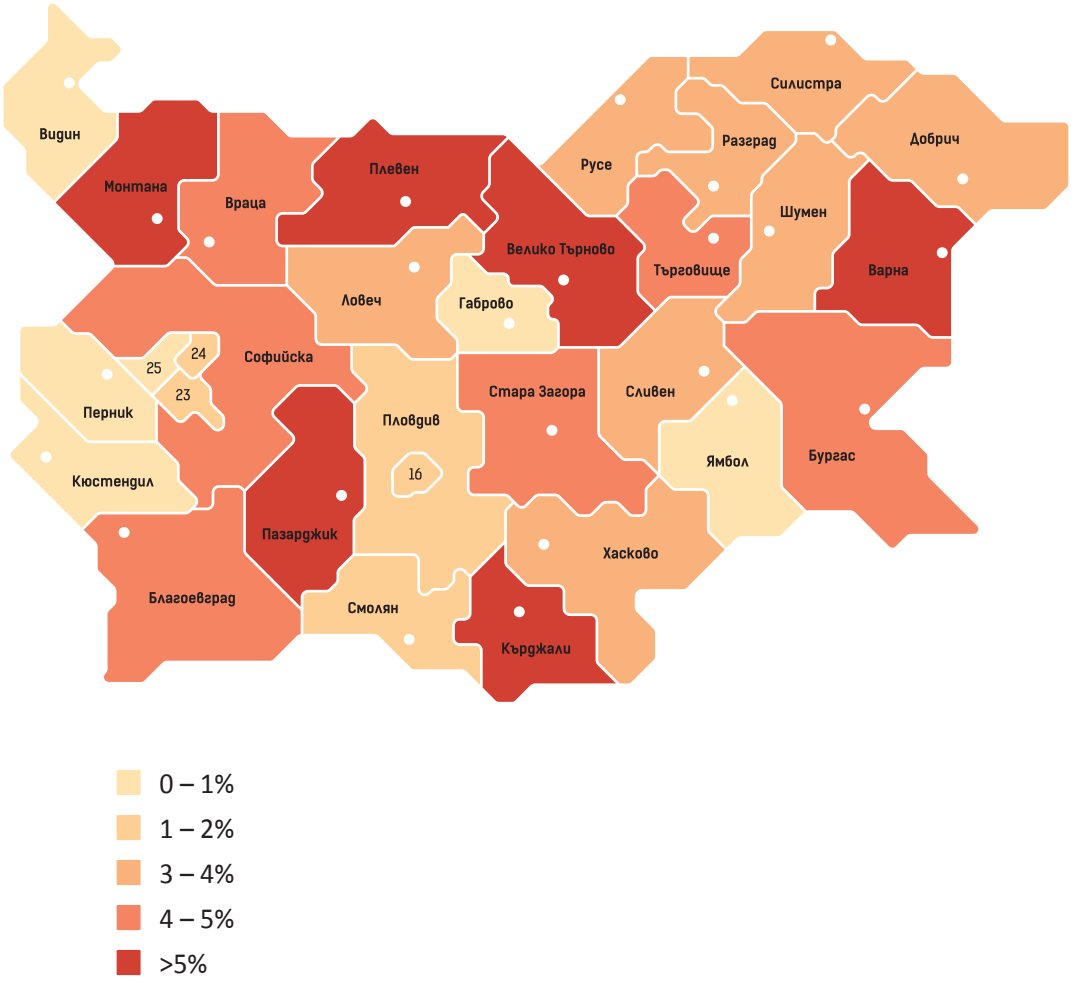

Размер на контролирания и купен вот по общини

В сравнение с ПИ от юли 2021 г. на ПИ през ноември 2021 г. значително се е увеличил процентът на общините, в които делът на потенциално купения или контролиран вот от общия вот в общината е под 1% (виж **Фигура 4**). От **36** общини (**13.6%** от общините в страната) те стават **101** (**38.3%** от общините в страната) (виж **Фигура 5**)[6]. В около **23.5%** от общините (**62** общини) този процент варира между 1 и 5%. В **54** общини (**20.5%** от общините в страната) делът на вота в риск съставлява между 10-25% от вота в общината. Значителен (над 25%) е делът на потенциално купения и контролиран вот в **8** от общините при **21** такива общини през юли 2021 г. Концентрация на секции с отклонения има в общините **Ракитово, Левски, Кнежа, Полски Тръмбеш, Стражица и Кайнарджа. В Долни чифлик, Вълчи дол, Ветрино, Вълчедръм** и **Септември** делът на потенциално купения и контролиран вот в общината е отбелязал спад, въпреки че остава относително висок – около една пета от вота в общината (виж **Фигура 4**).

6 При прилагане на висок праг

Фигура 4 Размер на потенциалния контролиран и купен вот по общини, ПИ2021 ноември

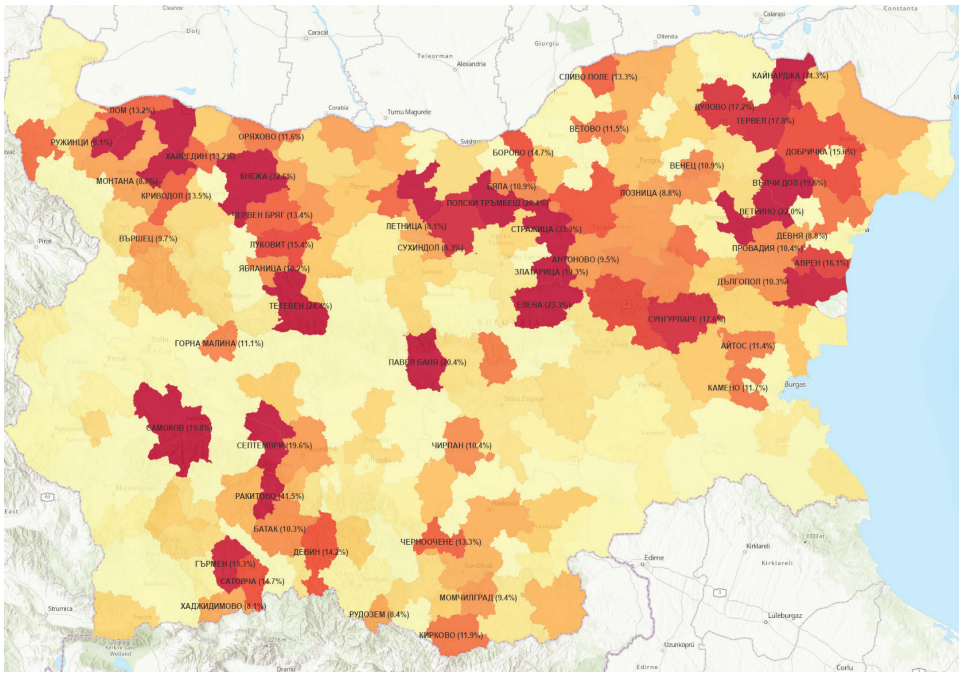

През юли 2021 г. **Столична община** и община **Стара Загора** бяха лидери по дял на потенциалния купен и контролиран вот от общия вот в рискови секции в страната въпреки ниския относителен дял на броя секции в риск (виж таблицата в Анекс 1). Основният фактор за това бе по-високия размер на населението на общините. През ноември 2021 г. по този индикатор повеждат община **Пазарджик** (3.2% от вота в риск), община **Самоков** (2.9% от вота в риск) и община **Хасково** (2.8% от вота в риск).

Фигура 5 Дял на потенциалния купен вот от общия вот в общината, ПИ2021 ноември

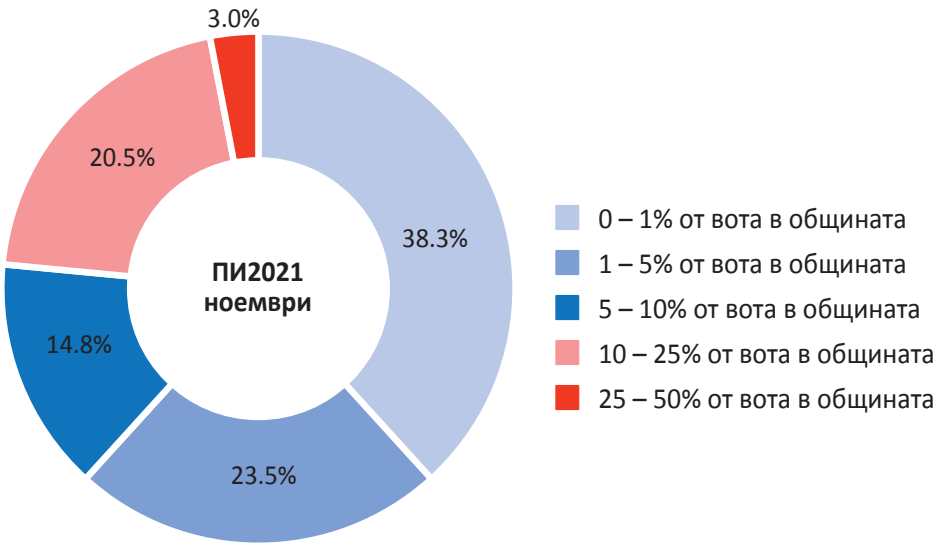

Вот в риск по политически партии

На парламентарните избори през ноември 2021 г. **ДПС** взеха най-значителна част от подадените гласове в секции[7], показващи отклонения в резултатите от юли 2021. Те получават **43.3%** (виж **Фигура 6**) от вота в секции с отклонения. **ГЕРБ**, който на предните избори през юли 2021 г. бяха близки до процента на **ДПС**, падат до **18.2%** от вота в риск. В секциите, в които е идентифициран риск от купен и контролиран вот през ноември 2021 г., за **БСП** са гласували **10.6%** от гражданите, а за **ПП „Продължаваме промяната“** 8.7%. **ПП „Има такъв народ“** получава **6.7%**, а **Демократична България** получава **2.2%,** а **Възраждане – 2.3%** от вота в риск.

През ноември 2021 г. **ДПС** продължава да бъде напред по отношение на дела на потенциалните купени и контролирани гласове от общия брой гласове за конкретната партия с **14.9%** (виж **Фигура 7**). По този показател напред излиза коалиция **„Национално обединение на десницата“** (Републиканци за България и Консервативно обединение на десницата), като **6.5%** от нейните гласове са подадени в рискови секции. При **БСП** този процент е **3.5%**, а при ГЕРБ – **2.8%**. През ноември 2021 г. **Продължаваме промяната** и **Демократична България** имат най-нисък дял на техни гласове, подадени в рискови секции (съответно **1.2%** и **1.3%**). В сравнение с предишните изборни цикли през 2021 г. при всички политически партии се регистрира цялостен спад на дела на потенциално купения и контролиран вот от общия брой гласове за конкретната партия.

Фигура 6 Разпределение на гласувалите в рискови секции по партии (висок праг), ПИ2021 ноември

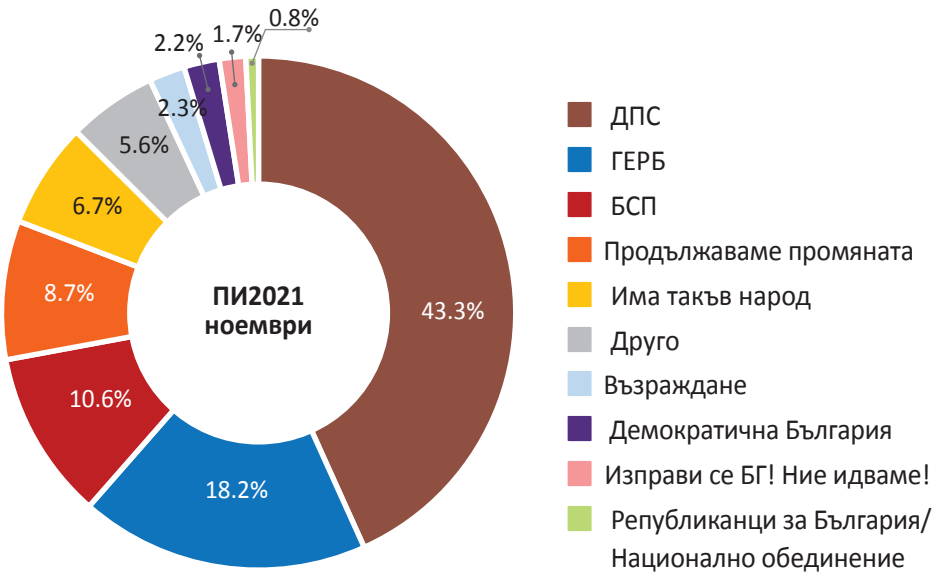

7. По списъка с висок праг за определяне на екстремни стойности

Фигура 7 Процент на гласовете за политическа партия, подадени в рискови секции, ПИ2021 ноември

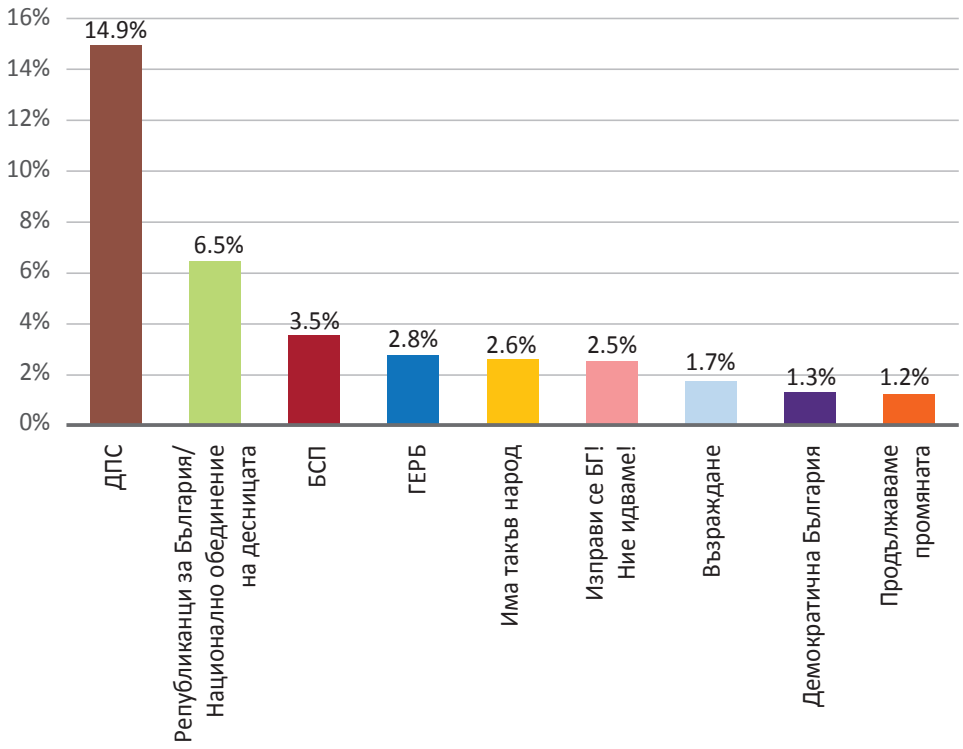

Част 3
Възникна ли нова схема за контролиран вот чрез подвижните избирателни секции?

На изборите през ноември 2021 г. поне **20 384** граждани гласуваха в **521** подвижни избирателни секции.[8] Тези подвижни секции са съсредоточени в **214** населени места. В по-голяма част от тези населени места делът на вота, подаден в подвижни секции, е до 5% (116 населени места). В 41 населени места делът на вота в подвижни секции съставлява между 10 и 25% от общия брой на подадени гласове, а в 15 той е над 25%. Такива населени места са: **Стамболово** (54.3% вот в подвижни секции), **Черноочене** (50.1% вот в подвижни секции), **Върбица** (42.4% вот в подвижни секции), **Кирково** (37.9% вот в подвижни секции), **Венец** (35.9% вот в подвижни секции), **Хитрино** (34.6 % вот в подвижни секции), **Брусарци** (32.1% вот в подвижни секции), **Минерални бани** (29.8% вот в подвижни секции).

Част от тези секции са регистрирали висок дял на вот в риск на парламентарните избори през юли 2021 г.– **Хитрино** (**39.5%** от общия брой на подадените гласове) и **Кирково** (**27.5%** от общия брой на подадените гласове). В **Хитрино** се наблюдава и видимо увеличаване на дела на вота, подаден в подвижни секции, след въвеждане на задължителното машинно гласуване – от **11.7%** през април до **34.6%** през ноември. Тази тенденция се наблюдава и в други населени места с концентрация на вот в подвижни секции – **Сатовча** (от **3.7%** на **26.2%**), **Черноочене** (от **24.0%** на **50.1%**), **Върбица** (от **13.7%** на **42.4%**), **Белица** (от **4.2%** на **17.2**%), **Кубрат** (от **2%** на **18.5%**), **Венец** (от **17.6%** на **35.9%**), **Дългопол** (от **4.9%** на **17.5%**).

При голямата част от парламентарно представените партии вотът, подаден за тях в подвижни секции, е под 1% от общия брой на гласовете за тях. Единствено при **ДПС** става въпрос за **3%** от гласовете за партията в страната или **7 398** гласа. В голяма част от населените места, където има концентрация на вот в подвижни секции (**Черноочене, Стамболово, Върбица, Кирково, Минерални бани**), ДПС печели категорично с над **90%** гласовете в подвижните секции. В **Брусарци** голяма част от вота (средно 70%) в подвижните секции е отишъл за **ГЕРБ**.

Описаната концентрация на вот в подвижни секции в някои населени места и увеличаването на този дял след въвеждането на задължително машинно гласуване може да говори за нова форма за контролиране на гласове. Въпреки че в национален мащаб броят на гласовете, подадени в рискови подвижни секции, е минимален и трудно би имал влияние върху резултатите, тази нова форма за контролиране на гласове може да доведе до значително въздействие на избори за местна власт. В тази връзка трябва да се има предвид,

8. По обобщени данни на ЦИК, които отбелязват дали една секция е подвижна. Възможно е обобщените данни на ЦИК да не са пълни в това отношение, тъй като в адресите на някои секции е отбелязани, че са подвижни, а за редица секции информация за адрес липсва и избирателният й списък е до 60 души. АКФ идентифицира още 169 секции с такива характеристики, за които не е отбелязано, че са подвижни в обобщените данни на ЦИК. Настоящият параграф анализира само данните на официално отбелязаните от ЦИК подвижни секции.

че процедурата по разкриване на подвижни избирателни секции е в голяма степен ръководена от общинската власт. Същевременно, тъй като разкриването на подвижни избирателни секции е свързано с издаването на медицински документи, отговорните институции могат лесно да проверят основанията за разкриване и гласуване в подвижни секции. Такива проверки трябва да бъдат осъществени във всички населени места, където концентрацията на вот в подвижни секции е висока.

Заключение

Както анализът на електоралното поведение в **1 738** исторически рискови секции, така и идентифицирането на рискови секции на базата на последните изборни резултати показват тенденция за намаляване на размера на контролирания и купен вот в България на парламентарните избори в България през ноември 2021 г. Причините за това намаляване могат да се търсят в няколко направления:

- промяната на изборното законодателство от 45-то Народно събрание, в т.ч. въвеждането на задължително машинно гласуване;
- по-активните действия на правоохранителните органи за превенция на купуването на гласове;
- повишеният интерес на гражданското общество и гражданите като цяло към секциите, в които се регистрират изборни нарушения и отклонения в изборните резултати;
- намаляване на ресурса на политическите партии за купуване и контролиране на вота след няколко поредни избора за народно събрание в рамките на една календарна година.

Въпреки положителната тенденция за намаляване на рисковия вот, все още има райони и населени места, които концентрират голяма част от гласовете в риск. Дълготрайното решение на проблема с феномена контролиран и купен вот минава през повишаване на политическата култура в страната чрез подобряване на гражданското образование; намаляване на регионалните различия в икономическото развитие на страната; и изграждане на партии със силни вътрешнопартийни механизми за гарантиране интегритета на техните членове.

Анекс

Размер на контролирания и купен вот по общини, ПИ2021 ноември

Община	Гласували в секции в риск, нисък праг, % от гласувалите в общината	Гласували в секции в риск, висок праг, % от гласувалите в общината	Победител в секции в риск, нисък праг, % от гласувалите в общината	Победител в секции в риск, висок праг, % от гласувалите в общината	Гласували в секции в риск, нисък праг, % от рисков вот	Гласували в секции в риск, висок праг, % от рисков вот
АВРЕН	16.1%	16.1%	7.7%	7.7%	0.4%	0.5%
АЙТОС	11.4%	11.4%	9.1%	9.1%	0.8%	1.1%
АКСАКОВО	16.6%	11.9%	7.7%	5.8%	0.9%	1.0%
АЛФАТАР	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
АНТОН	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
АНТОНОВО	19.5%	9.5%	10.1%	5.2%	0.4%	0.3%
АПРИЛЦИ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
АРДИНО	8.3%	3.5%	7.2%	3.1%	0.4%	0.3%
АСЕНОВГРАД	7.5%	1.6%	4.8%	0.9%	1.2%	0.4%
БАЛЧИК	10.6%	6.4%	3.1%	2.3%	0.4%	0.4%
БАНИТЕ	7.2%	0.0%	2.0%	0.0%	0.1%	0.0%
БАНСКО	9.7%	3.6%	3.5%	1.0%	0.4%	0.2%
БАТАК	10.3%	10.3%	8.3%	8.3%	0.2%	0.3%
БЕЛЕНЕ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
БЕЛИЦА	11.8%	3.3%	10.2%	2.7%	0.4%	0.2%
БЕЛОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
БЕЛОГРАДЧИК	15.1%	12.4%	10.7%	10.1%	0.2%	0.3%
БЕЛОСЛАВ	3.4%	0.0%	0.8%	0.0%	0.1%	0.0%
БЕРКОВИЦА	11.7%	3.3%	3.3%	1.0%	0.5%	0.2%
БЛАГОЕВГРАД	0.8%	0.2%	0.3%	0.1%	0.2%	0.1%
БОБОВ ДОЛ	5.8%	3.9%	1.9%	1.1%	0.1%	0.1%
БОБОШЕВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
БОЖУРИЩЕ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
БОЙНИЦА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
БОЙЧИНОВЦИ	33.7%	26.2%	14.2%	10.0%	0.7%	0.7%
БОЛЯРОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
БОРИНО	2.8%	2.8%	1.9%	1.9%	0.0%	0.1%
БОРОВАН	6.0%	0.0%	2.1%	0.0%	0.1%	0.0%
БОРОВО	22.4%	14.7%	9.3%	6.5%	0.3%	0.2%
БОТЕВГРАД	5.2%	3.3%	1.4%	0.9%	0.4%	0.4%
БРАТЯ ДАСКАЛОВИ	8.2%	0.0%	2.9%	0.0%	0.1%	0.0%
БРАЦИГОВО	2.8%	2.8%	1.3%	1.3%	0.1%	0.1%
БРЕГОВО	13.2%	0.0%	5.7%	0.0%	0.2%	0.0%
БРЕЗНИК	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
БРЕЗОВО	4.3%	0.0%	1.3%	0.0%	0.1%	0.0%
БРУСАРЦИ	20.4%	20.4%	5.9%	5.9%	0.3%	0.4%
БУРГАС	0.6%	0.6%	0.2%	0.2%	0.3%	0.5%

БЯЛА	10.9%	10.9%	4.9%	4.9%	0.4%	0.6%
БЯЛА СЛАТИНА	25.9%	19.4%	12.3%	10.0%	1.7%	1.9%
ВАРНА	1.5%	0.9%	0.5%	0.4%	1.5%	1.3%
ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ	12.4%	12.4%	4.5%	4.5%	0.3%	0.5%
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	5.9%	2.4%	2.1%	1.2%	1.4%	0.8%
ВЕЛИНГРАД	20.0%	7.0%	10.8%	4.6%	1.8%	0.9%
ВЕНЕЦ	10.9%	10.9%	6.3%	6.3%	0.3%	0.4%
ВЕТОВО	11.5%	11.5%	7.3%	7.3%	0.3%	0.5%
ВЕТРИНО	22.0%	22.0%	13.9%	13.9%	0.3%	0.5%
ВИДИН	4.1%	1.2%	1.2%	0.4%	0.5%	0.2%
ВРАЦА	4.9%	3.8%	1.8%	1.5%	0.9%	1.0%
ВЪЛЧЕДРЪМ	36.4%	22.7%	28.9%	16.7%	0.8%	0.7%
ВЪЛЧИ ДОЛ	19.6%	19.6%	6.6%	6.6%	0.4%	0.6%
ВЪРБИЦА	16.3%	10.7%	13.0%	8.7%	0.5%	0.5%
ВЪРШЕЦ	9.7%	9.7%	7.0%	7.0%	0.2%	0.3%
ГАБРОВО	0.3%	0.3%	0.2%	0.2%	0.1%	0.1%
ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО	10.3%	7.7%	3.6%	2.6%	0.3%	0.3%
ГЕОРГИ ДАМЯНОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ГЛАВИНИЦА	10.3%	3.5%	7.6%	2.6%	0.4%	0.2%
ГОДЕЧ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ГОРНА МАЛИНА	14.8%	11.1%	4.6%	3.5%	0.2%	0.3%
ГОРНА ОРЯХОВИЦА	6.3%	4.1%	2.3%	1.8%	0.7%	0.7%
ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ	3.9%	1.4%	3.2%	1.0%	0.3%	0.2%
ГРАМАДА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ГУЛЯНЦИ	12.1%	8.9%	3.1%	2.2%	0.3%	0.3%
ГУРКОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ГЪЛЪБОВО	3.7%	0.0%	1.1%	0.0%	0.1%	0.0%
ГЪРМЕН	22.6%	18.3%	14.4%	11.8%	1.1%	1.3%
ДВЕ МОГИЛИ	5.4%	5.4%	3.7%	3.7%	0.1%	0.1%
ДЕВИН	19.9%	14.2%	8.9%	4.8%	0.6%	0.6%
ДЕВНЯ	15.3%	8.8%	11.3%	6.9%	0.3%	0.2%
ДЖЕБЕЛ	8.9%	4.6%	7.2%	3.8%	0.4%	0.3%
ДИМИТРОВГРАД	0.2%	0.2%	0.1%	0.1%	0.0%	0.0%
ДИМОВО	19.0%	2.6%	6.0%	1.6%	0.3%	0.1%
ДОБРИЧ-ГРАД	0.9%	0.8%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%
ДОБРИЧКА	17.2%	15.0%	8.3%	7.1%	0.8%	1.0%
ДОЛНА БАНЯ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ	3.8%	3.8%	1.0%	1.0%	0.1%	0.2%
ДОЛНИ ДЪБНИК	9.6%	9.6%	5.0%	5.0%	0.2%	0.3%
ДОЛНИ ЧИФЛИК	27.0%	18.5%	10.5%	7.5%	0.8%	0.8%
ДОСПАТ	7.8%	0.0%	3.4%	0.0%	0.2%	0.0%
ДРАГОМАН	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ДРЯНОВО	1.4%	1.4%	0.3%	0.3%	0.0%	0.0%
ДУЛОВО	19.1%	17.2%	13.1%	11.7%	1.5%	2.0%
ДУПНИЦА	1.8%	0.0%	0.9%	0.0%	0.2%	0.0%
ДЪЛГОПОЛ	18.2%	10.3%	8.5%	4.7%	0.6%	0.5%
ЕЛЕНА	30.1%	23.3%	11.8%	8.7%	0.7%	0.8%

ЕЛИН ПЕЛИН	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЕЛХОВО	3.0%	1.5%	1.4%	0.7%	0.1%	0.1%
ЕТРОПОЛЕ	3.8%	2.1%	0.9%	0.5%	0.1%	0.1%
ЗАВЕТ	5.5%	0.0%	1.8%	0.0%	0.2%	0.0%
ЗЕМЕН	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЗЛАТАРИЦА	19.3%	19.3%	5.2%	5.2%	0.2%	0.3%
ЗЛАТИЦА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЗЛАТОГРАД	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ИВАЙЛОВГРАД	6.8%	6.8%	5.6%	5.6%	0.1%	0.2%
ИВАНОВО	1.7%	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%
ИСКЪР	28.2%	8.4%	6.6%	2.3%	0.3%	0.1%
ИСПЕРИХ	7.6%	4.8%	3.9%	2.6%	0.5%	0.5%
ИХТИМАН	11.8%	0.0%	5.2%	0.0%	0.4%	0.0%
КАВАРНА	3.6%	2.5%	1.5%	1.0%	0.1%	0.1%
КАЗАНЛЪК	3.2%	3.2%	1.2%	1.2%	0.6%	0.8%
КАЙНАРДЖА	37.7%	34.3%	18.7%	17.5%	0.4%	0.5%
КАЛОЯНОВО	7.0%	4.1%	1.9%	1.1%	0.2%	0.2%
КАМЕНО	17.9%	11.7%	6.4%	4.5%	0.4%	0.4%
КАОЛИНОВО	3.5%	3.5%	3.0%	3.0%	0.1%	0.2%
КАРЛОВО	1.3%	0.0%	0.3%	0.0%	0.1%	0.0%
КАРНОБАТ	7.4%	5.4%	2.7%	1.8%	0.4%	0.4%
КАСПИЧАН	24.0%	24.0%	3.9%	3.9%	0.4%	0.6%
КИРКОВО	14.6%	11.9%	11.5%	9.1%	1.0%	1.2%
КНЕЖА	32.6%	32.6%	10.4%	10.4%	1.0%	1.5%
КОВАЧЕВЦИ	14.3%	0.0%	5.7%	0.0%	0.1%	0.0%
КОЗЛОДУЙ	5.3%	5.3%	1.1%	1.1%	0.2%	0.4%
КОПРИВЩИЦА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
КОСТЕНЕЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
КОСТИНБРОД	4.0%	2.9%	1.5%	1.0%	0.2%	0.2%
КОТЕЛ	24.9%	15.6%	13.1%	7.3%	0.9%	0.8%
КОЧЕРИНОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
КРЕСНА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
КРИВОДОЛ	17.6%	13.5%	5.9%	4.3%	0.3%	0.4%
КРИЧИМ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
КРУМОВГРАД	5.9%	2.5%	4.0%	2.2%	0.4%	0.3%
КРУШАРИ	13.1%	5.4%	10.0%	4.0%	0.1%	0.1%
КУБРАТ	14.0%	7.2%	9.2%	5.2%	0.6%	0.5%
КУКЛЕН	9.1%	2.4%	3.7%	1.3%	0.1%	0.1%
КУЛА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
КЪРДЖАЛИ	10.0%	7.2%	6.2%	5.1%	1.9%	2.0%
КЮСТЕНДИЛ	1.5%	0.7%	0.4%	0.2%	0.2%	0.2%
ЛЕВСКИ	29.8%	25.9%	11.4%	9.9%	1.2%	1.5%
ЛЕСИЧОВО	20.7%	20.7%	10.7%	10.7%	0.3%	0.4%
ЛЕТНИЦА	8.1%	8.1%	2.7%	2.7%	0.1%	0.1%
ЛОВЕЧ	7.1%	1.7%	2.1%	0.4%	0.9%	0.3%
ЛОЗНИЦА	10.6%	8.8%	7.0%	5.9%	0.3%	0.4%
ЛОМ	19.3%	13.2%	6.6%	4.8%	1.0%	1.0%

ЛУКОВИТ	15.4%	15.4%	6.0%	6.0%	0.5%	0.8%
ЛЪКИ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЛЮБИМЕЦ	1.3%	1.3%	0.6%	0.6%	0.0%	0.0%
ЛЯСКОВЕЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
МАДАН	8.4%	4.0%	5.4%	2.4%	0.4%	0.2%
МАДЖАРОВО	12.1%	1.8%	10.9%	1.2%	0.1%	0.0%
МАКРЕШ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
МАЛКО ТЪРНОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
МАРИЦА	6.0%	3.7%	2.7%	2.0%	0.4%	0.3%
МЕДКОВЕЦ	28.7%	28.7%	9.5%	9.5%	0.3%	0.4%
МЕЗДРА	4.7%	2.6%	0.9%	0.5%	0.2%	0.2%
МИЗИЯ	8.4%	8.4%	3.4%	3.4%	0.1%	0.2%
МИНЕРАЛНИ БАНИ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
МИРКОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
МОМЧИЛГРАД	13.3%	9.4%	10.0%	8.0%	0.8%	0.8%
МОНТАНА	9.5%	8.8%	4.8%	4.6%	1.3%	1.8%
МЪГЛИЖ	11.5%	11.5%	4.3%	4.3%	0.2%	0.3%
НЕВЕСТИНО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
НЕДЕЛИНО	5.6%	0.0%	1.3%	0.0%	0.1%	0.0%
НЕСЕБЪР	1.4%	1.4%	0.5%	0.5%	0.1%	0.1%
НИКОЛА КОЗЛЕВО	3.0%	3.0%	1.4%	1.4%	0.1%	0.1%
НИКОЛАЕВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
НИКОПОЛ	6.8%	6.8%	2.4%	2.4%	0.2%	0.2%
НОВА ЗАГОРА	5.4%	3.4%	2.7%	2.1%	0.4%	0.4%
НОВИ ПАЗАР	3.7%	3.7%	2.3%	2.3%	0.1%	0.2%
НОВО СЕЛО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ОМУРТАГ	11.3%	10.5%	8.9%	8.4%	0.7%	0.9%
ОПАКА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ОПАН	3.0%	3.0%	1.0%	1.0%	0.0%	0.0%
ОРЯХОВО	11.6%	11.6%	3.7%	3.7%	0.3%	0.4%
ПАВЕЛ БАНЯ	20.4%	20.4%	10.1%	10.1%	0.6%	0.9%
ПАВЛИКЕНИ	19.7%	17.7%	9.2%	8.5%	1.0%	1.3%
ПАЗАРДЖИК	10.8%	9.3%	3.6%	3.1%	2.6%	3.2%
ПАНАГЮРИЩЕ	5.0%	5.0%	1.1%	1.1%	0.3%	0.4%
ПЕРНИК	0.2%	0.2%	0.0%	0.0%	0.1%	0.1%
ПЕРУЩИЦА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ПЕТРИЧ	7.4%	4.1%	3.3%	1.8%	0.9%	0.7%
ПЕЩЕРА	17.4%	6.8%	6.1%	3.3%	0.7%	0.4%
ПИРДОП	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ПЛЕВЕН	6.2%	5.4%	2.2%	1.9%	2.1%	2.7%
ПЛОВДИВ	0.9%	0.8%	0.5%	0.4%	0.8%	1.0%
ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ	28.4%	28.4%	14.3%	14.3%	0.9%	1.2%
ПОМОРИЕ	10.0%	5.9%	7.4%	4.1%	0.6%	0.5%
ПОПОВО	18.1%	14.3%	7.8%	6.3%	0.9%	1.1%
ПОРДИМ	13.0%	13.0%	3.7%	3.7%	0.2%	0.2%
ПРАВЕЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ПРИМОРСКО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%

ПРОВАДИЯ	12.7%	10.4%	5.3%	3.9%	0.6%	0.7%
ПЪРВОМАЙ	13.3%	6.2%	4.6%	2.1%	0.7%	0.5%
РАДНЕВО	4.8%	1.3%	1.5%	0.6%	0.2%	0.1%
РАДОМИР	1.6%	1.6%	1.0%	1.0%	0.1%	0.1%
РАЗГРАД	9.4%	6.1%	5.6%	3.5%	1.1%	1.0%
РАЗЛОГ	4.9%	4.9%	1.9%	1.9%	0.3%	0.4%
РАКИТОВО	49.1%	41.5%	27.4%	23.9%	1.4%	1.7%
РАКОВСКИ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
РИЛА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
РОДОПИ	5.5%	2.3%	1.7%	0.9%	0.4%	0.3%
РОМАН	3.2%	0.0%	0.6%	0.0%	0.1%	0.0%
РУДОЗЕМ	13.1%	8.4%	8.6%	5.2%	0.4%	0.4%
РУЕН	7.1%	4.4%	6.0%	4.0%	0.7%	0.6%
РУЖИНЦИ	8.1%	8.1%	2.9%	2.9%	0.1%	0.1%
РУСЕ	1.1%	0.7%	0.3%	0.3%	0.4%	0.4%
САДОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
САМОКОВ	19.8%	19.8%	10.4%	10.4%	2.0%	2.9%
САМУИЛ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
САНДАНСКИ	0.7%	0.3%	0.3%	0.2%	0.1%	0.0%
САПАРЕВА БАНЯ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
САТОВЧА	28.1%	14.7%	16.9%	8.6%	1.3%	1.0%
СВИЛЕНГРАД	0.7%	0.7%	0.2%	0.2%	0.0%	0.1%
СВИЩОВ	6.8%	3.7%	2.4%	1.6%	0.5%	0.4%
СВОГЕ	9.5%	7.8%	3.0%	2.5%	0.5%	0.6%
СЕВЛИЕВО	5.8%	4.1%	2.4%	1.7%	0.5%	0.5%
СЕПТЕМВРИ	19.6%	19.6%	14.5%	14.5%	1.0%	1.4%
СИЛИСТРА	1.9%	0.7%	0.9%	0.6%	0.3%	0.1%
СИМЕОНОВГРАД	10.1%	0.0%	5.1%	0.0%	0.2%	0.0%
СИМИТЛИ	1.4%	1.4%	1.0%	1.0%	0.1%	0.1%
СИТОВО	19.4%	0.0%	16.0%	0.0%	0.3%	0.0%
СЛИВЕН	5.6%	2.8%	2.5%	1.4%	1.5%	1.1%
СЛИВНИЦА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
СЛИВО ПОЛЕ	19.1%	13.3%	8.1%	6.5%	0.4%	0.4%
СМОЛЯН	1.7%	1.3%	0.9%	0.7%	0.2%	0.2%
СМЯДОВО	11.6%	4.7%	5.7%	1.7%	0.1%	0.1%
СОЗОПОЛ	2.0%	2.0%	1.1%	1.1%	0.1%	0.1%
СОПОТ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
СРЕДЕЦ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
СТАМБОЛИЙСКИ	1.5%	1.5%	0.4%	0.4%	0.1%	0.1%
СТАМБОЛОВО	6.6%	0.0%	4.1%	0.0%	0.2%	0.0%
СТАРА ЗАГОРА	2.8%	2.6%	0.9%	0.8%	1.2%	1.6%
СТОЛИЧНА_23	0.8%	0.5%	0.2%	0.1%	1.3%	1.2%
СТОЛИЧНА_24	1.0%	0.8%	0.2%	0.2%	1.1%	1.4%
СТОЛИЧНА_25	0.2%	0.0%	0.1%	0.0%	0.2%	0.1%
СТРАЖИЦА	33.3%	33.3%	14.0%	14.0%	1.0%	1.4%
СТРАЛДЖА	5.9%	3.3%	1.6%	0.6%	0.1%	0.1%
СТРЕЛЧА	21.8%	0.0%	10.3%	0.0%	0.3%	0.0%

СТРУМЯНИ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
СУВОРОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
СУНГУРЛАРЕ	24.3%	17.6%	19.4%	13.5%	0.7%	0.7%
СУХИНДОЛ	12.8%	8.3%	3.7%	2.5%	0.1%	0.1%
СЪЕДИНЕНИЕ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
СЪРНИЦА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ТВЪРДИЦА	8.1%	0.0%	2.4%	0.0%	0.2%	0.0%
ТЕРВЕЛ	23.3%	17.8%	14.6%	12.2%	0.8%	0.9%
ТЕТЕВЕН	29.2%	24.4%	15.5%	13.5%	1.4%	1.7%
ТОПОЛОВГРАД	4.3%	0.0%	2.3%	0.0%	0.1%	0.0%
ТРЕКЛЯНО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ТРОЯН	2.8%	0.0%	1.2%	0.0%	0.2%	0.0%
ТРЪН	1.8%	1.8%	0.5%	0.5%	0.0%	0.0%
ТРЯВНА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ТУНДЖА	2.3%	1.2%	0.6%	0.2%	0.1%	0.1%
ТУТРАКАН	7.7%	7.7%	6.0%	6.0%	0.3%	0.5%
ТЪРГОВИЩЕ	13.9%	9.3%	7.0%	5.4%	2.0%	1.9%
УГЪРЧИН	5.5%	5.5%	1.8%	1.8%	0.1%	0.1%
ХАДЖИДИМОВО	16.8%	8.1%	9.6%	4.4%	0.4%	0.3%
ХАЙРЕДИН	39.0%	13.2%	15.5%	4.9%	0.5%	0.2%
ХАРМАНЛИ	11.5%	5.2%	3.6%	1.7%	0.6%	0.4%
ХАСКОВО	9.2%	7.7%	4.2%	3.5%	2.3%	2.8%
ХИСАРЯ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ХИТРИНО	13.8%	10.3%	6.6%	4.8%	0.2%	0.3%
ЦАР КАЛОЯН	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЦАРЕВО	7.6%	2.5%	3.1%	0.8%	0.2%	0.1%
ЦЕНОВО	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЧАВДАР	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЧЕЛОПЕЧ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЧЕПЕЛАРЕ	7.5%	4.7%	3.9%	2.8%	0.1%	0.1%
ЧЕРВЕН БРЯГ	22.8%	13.4%	8.6%	6.1%	1.4%	1.2%
ЧЕРНООЧЕНЕ	25.4%	13.3%	20.8%	10.6%	0.9%	0.7%
ЧИПРОВЦИ	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЧИРПАН	11.5%	10.4%	7.6%	7.2%	0.5%	0.6%
ЧУПРЕНЕ	19.8%	0.0%	6.2%	0.0%	0.1%	0.0%
ШАБЛА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ШУМЕН	1.6%	1.6%	0.6%	0.6%	0.4%	0.5%
ЯБЛАНИЦА	10.2%	10.2%	3.5%	3.5%	0.1%	0.2%
ЯКИМОВО	8.0%	8.0%	3.7%	3.7%	0.1%	0.1%
ЯКОРУДА	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ЯМБОЛ	0.8%	0.8%	0.2%	0.2%	0.1%	0.2%

Мария Карайотова е доктор по криминология от Università Cattolica del Sacro Cuore, Италия, и магистър по Европейско Право, Университет Утрехт, Нидерландия. Д-р Карайотова е старши анализатор по проекта „Контролираният и купен вот в България. Размер и влияние. Парламентарни избори, ноември 2021 г.“ Тя е консултант по проекти, свързани с антикорупция, оценка на политики, гранична сигурност и организирана престъпност с над 10-годишен опит.

Марио Русинов е политолог с магистърска степен от Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Учил е във Варшавския университет по програмата „Erasmus +“. Г-н Русинов е автор на политически анализи на теми, засягащи вътрешната и външната политика, проблемите на сигурността и тероризма. Негови публикации са поместени в издания като списание Геополитика, журнал за военни конфликти De Re Militari, портал Култура, в. Редута, SEENET.eu и други.

KONRAD ADENAUER STIFTUNG
RULE OF LAW • SOUTH EAST EUROPE

АНТИ КОРУПЦИОНЕН ФОНД

Фондация „Антикорупционен фонд“ е независима, експертна неправителствена организация, която разследва случаи на корупция, неправомерно разходване на публични средства и конфликт на интереси сред лица, заемащи висши държавни постове. Провеждаме разследванията си като се придържаме към високи законови, професионални и етични стандарти. Целим да подпомагаме държавните институции в това да разследват и наказват корупционни нарушения и престъпления. С дейността си се стремим да се преборим със системни фактори, обуславящи високите нива на корупция в България, както и да информираме обществеността за съществуващите механизми за борба с корупцията.

Намерете ни на **www.acf.bg**
или ни пишете на **acf@acf.bg**